

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor acte normative (ajustarea legislației în domeniul transporturilor rutiere)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în comun cu Agenția Națională Transport Auto.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat întru executarea prevederilor art. IV alin. (4) al Legii nr. 423/2023 pentru modificarea unor acte normative (ajustarea legislației în domeniul transporturilor rutiere).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Prin Legea nr. 423/2023 pentru modificarea unor acte normative (ajustarea legislației în domeniul transporturilor rutiere) au fost operate mai multe modificări la Codul Transporturilor Rutiere în partea ce ține de modul de reglementare a unor procese de reglementare a transporturilor rutiere de mărfuri și persoane, în particular: - au fost modificate unele condiții de eliberare a autorizațiilor transport rutier; - revizuite competențele privind organizarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate, atât la nivel interraional, cât și raional, inclusiv cerințele care urmează a fi respectate de operatorii de transport la efectuarea acestor servicii; - modificarea valabilității actelor permissive prin revizuirea condițiilor de prelungire a autorizațiilor de transport rutier, condițiile care justifică prelungirea autorizației urmând a fi aprobate de Guvern. În cazul actelor permissive care expiră în această perioadă a fost stabilită o perioadă de tranziție pentru care aceste acte au fost prelungite; - introducerea elementelor de digitalizare și fiscalizare a proceselor de transportare a persoanelor prin servicii regulate. Totodată, pe parcursul anilor 2023-2024 de către Consiliul pentru egalitate au fost emise mai multe decizii prin care a recomandat Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale revizuirea regulilor de atribuire prin concurs în vederea introducerii unor condiții privind accesibilitatea unităților de transport. [Extras din Decizia din 12.03.2024 pe Cauza 193/23 - Pentru prevenirea faptelor similare pe viitor, Consiliul recomandă: (i) Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale să înainteze propuneri de modificare a legislației pentru condiționarea obținerii și/sau prelungirii autorizației de transport rutier de persoane cu cerința deținerii de către operatorii de transport a cel puțin unui autovehicul, per rută, adaptat/reutilat la necesitățile persoanelor cu dizabilități;] Un alt aspect important al acestei probleme este faptul că, în temeiul prevederilor art. 7 din Codul Transporturilor Rutiere nr. 150/2014, în perioada 2020-2024 au fost instituite restricții temporare la modificarea programului de transport rutier interraional. Această decizie a condus la faptul că pe parcursul ultimilor 4 ani nu au fost deschise și expuse la concurs servicii regulate noi. Astfel, condițiile de atribuire a serviciilor de transport nu au fost revizuite și adaptate la prevederile actuale ale Codului transporturilor rutiere nr. 150/2014, dar și la prevederile al/tor acte normative și documente de politici publice. Ca urmare, Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 854/2006 cu privire la Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, la moment conține reglementări care intră în contradicție cu prevederile Codului, dar și operează cu o serie de noțiuni neaplicabile. În acest sens se impune ajustarea prevederilor Anexei la modificările care au fost aprobate prin Legea nr. 423/2023, cu introducerea aspectelor noi care au fost identificate în procesul de reglementare a transporturilor rutiere de persoane prin servicii regulate.

O altă problemă care a fost sesizată de mediul de afaceri în procesul de eliberare a autorizațiilor unitare sunt condițiile diferite de eliberare a autorizațiilor pentru parcul eligibil real antrenat și parcul eligibil. În acest sens, menționăm că, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind eliberarea și utilizarea autorizațiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 25/2017, unul din criteriile de eligibilitate a operatorilor de transport rutier este parcul eligibil real antrenat.

Acest criteriu a fost introdus în 2022, și a permis eliberarea autorizațiilor într-un mod mai eficient și transparent, în special pentru operatorii de transport care deja au o activitate spre anumite direcții și există o siguranță că autorizațiile solicitate vor fi utilizate. În cazul operatorilor de transport noi sau care solicită autorizații spre unele destinații spre care anterior nu au activat, dispun și ei de posibilitatea de a obține aceste autorizații, doar într-un număr mai redus, pentru prima cursă, ulterior în dependență de parcul real antrenat se aplică condițiile generale.

În procesul de aplicare a prevederilor menționate s-a stabilit că redacția actuală limitează accesul operatorilor de transport care au un parc eligibil real antrenat relativ mic, oferindu-i posibilitatea de a solicita autorizații doar în limita parcului real antrenat, fără a lua în calcul restul parcului eligibil. De cealaltă parte, față de operatorii de transport care nu au parc eligibil real antrenat, la stabilirea parcului eligibil se iau în calcul toate vehiculele notificate.

Ca urmare, operatorii de transport sunt puși în condiții diferite, fiind înregistrate cazuri când agenții economici fără parc eligibil real antrenat au beneficiat de mai multe acte permissive decât cei care activează spre aceste direcții. În acest sens, prevederile Regulamentului urmează a fi revizuite pentru ca la eliberarea autorizațiilor cu stoc limitat pentru parcul eligibil real antrenat să fie aplicate condițiile de eliberare, iar pentru restul vehiculelor eligibile eliberarea autorizațiilor să fie realizată în condițiile valabile pentru operatorii de transport rutier care solicită autorizații pentru destinații noi.

Ca urmare a examinării cadrului normativ secundar existent s-a stabilit că aceste aspecte sunt reglementate prin:

- Regulamentul privind eliberarea și utilizarea autorizațiilor de transporturi rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2017 – condițiile de eliberare a autorizațiilor pentru transportul rutier de mărfuri și persoane;
- Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854/2006 – Anexa nr. 3 reglementează condițiile de atribuire a serviciilor regulate prin concurs.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre presupune modificarea următoarelor acte normative:

1. Regulamentul privind eliberarea și utilizarea autorizațiilor de transporturi rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2017:

- Revizuirea condițiilor de eliberare a autorizațiilor pentru parcul eligibil real antrenat și parcul eligibil, în vederea creării echilibrării condițiilor între operatorii de transport rutier.
- Ajustarea prevederilor Regulamentului cu modificările aprobate în Codul transporturilor rutiere, în partea ce ține de activitatea Comisiei CEMT, și condițiile de utilizare a autorizațiilor.
- Operatorul de transport în cadrul desfășurării operațiunii de transport prin servicii ocazionale în baza carnetului INTERBUS, este obligat prin sistemul „e-Autorizație transport” să raporteze fiecare cursa inițiată cu cel puțin 12 ore înainte de cursă”.
- Regulamentul este completat cu prevederi care reglementează procedura și condițiile de prelungire a autorizațiilor pentru transportul rutier de persoane prin servicii regulate. Acestea au la bază condiția de bună reputație și țin cont de modul de efectuare a serviciului regulat în perioada anterioară.

2. Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854/2006:

- Anexa nr. 2 este abrogată, deoarece conține formularul permisului de activitate pe rută, act permisiv care odată cu adoptarea Codului transporturilor rutiere fost substituit prin autorizație de transport rutier.
- Regulile de atribuire prin concurs a dreptului de deservire a serviciilor regulate în trafic național au fost ajustate la prevederile Codului, precum și completate cu criterii privind accesibilitatea unităților de transport, dar și criterii ecologice.
- Formularele de documente au fost ajustate conform noilor reguli de atribuire, fiind excluse o serie de acte, despre care informația este disponibilă în resursele informaționale de stat.

Luând în considerare că prevederile proiectului sunt elaborate întru executarea prevederilor Legii nr. 423/2023, care stabilește termenul de 1 septembrie pentru aprobarea condițiilor de prelungire a autorizațiilor de transport rutier, proiectul urmează să intre în vigoare la momentul publicării.

Totodată, deoarece proiectul prevede că pentru a putea beneficia de prelungirea autorizațiilor operatorul de transport ar trebui să se adreseze cu cel puțin 6 luni până la data expirării, în cazul autorizațiilor care expiră până la finele 2024, proiectul prevede unele norme derogatorii. Aceasta va permite de a nu periclita activitatea serviciilor regulate, dar și va oferi posibilitatea operatorilor de transport de a beneficia de posibilitatea de prelungire a autorizațiilor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunile alternative nu au fost analizate deoarece Legea nr. 423/2013 stabilește clar necesitatea ajustării cadrului normativ secundar, iar aspectele modificate sunt reglementate de actele normative specificate la compartimentul 3.1.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Ca urmare a examinării modificărilor propuse nu a fost identificat impact major asupra activității sectorului public, deoarece prevederile nu presupun modificări structurale asupra autorităților.

Astfel, Agenția Națională Transport Auto urmează să opereze modificările necesare în sistemul informațional „E-autorizație”, pentru ajustarea acestuia cu noile condiții de eliberare a autorizațiilor.

În cazul regulilor de concurs modificările urmează să faciliteze procesul de organizare a concursurilor, oferind o reglementare clară pentru autoritățile responsabile de organizarea acestora.

Pe termen scurt implementarea proiectului va conduce la creșterea eficienței administrative prin simplificarea proceselor de control și reducerea birocrăției.

Pe termen mediu și lung modificările vor conduce la îmbunătățirea calității serviciilor publice, reducerea timpului de procesare a cererilor, precum și sporirea transparenței în relațiile dintre stat, cetățean și business.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu instituie structuri noi sau careva sisteme informaționale, respectiv implementarea proiectului nu presupune cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prevederile proiectului vor avea impact indirect asupra operatorilor de transport rutier care efectuează transport rutier de mărfuri sau transport rutier de persoane prin servicii regulate.

Acestea nu presupun careva costuri de conformare pentru desfășurarea activității, însă pot afecta accesul la concursurile pentru atribuirea dreptului de deservire a serviciilor regulate. În acest caz operatorii de transport vor trebui să investească în vehicule adaptate pentru persoanele cu dizabilități, în vehicule mai puțin poluante și în tehnologii de digitalizare și fiscalizare. Menționăm că prin proiect nu se interzice participarea la concursurile de atribuire a serviciilor regulate, dar operatorii de transport deținători ai unor parcuri de vehicule mai vechi ar putea fi defavorizați în raport cu cei care dispun de parc mai nou.

În cazul transporturilor de mărfuri modificările urmează să eficientizeze utilizarea autorizațiilor de transport, prin acordarea unor condiții mai benefice pentru operatorii de transport care activează spre o

anumită destinație. Creșterea transparenței și eficienței în eliberarea autorizațiilor poate stimula concurența.
4.4. Impactul social
Aprobarea modificărilor va avea efect pozitiv asupra beneficiarilor serviciilor de transport prin stimularea indirectă de renovare a parcului de autocare antrenat. Ca urmare pe termen mediu și lung aceasta va permite creșterea nivelului de siguranță, precum și reducerea numărului de accidente rutiere. Totodată, modificările operate urmează să sporească mobilitatea cetățenilor, inclus să stimuleze transferul acestora de la transportul privat spre transportul public, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu au fost identificate.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu au fost identificate.
4.5. Impactul asupra mediului
Noile cerințe ar putea stimula utilizarea vehiculelor mai eficiente energetic și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
-
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
-
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern a fost supus consultărilor prealabile cu reprezentanții mediului de afaceri, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare, următoarele organizații au fost implicate: - Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova (AITA): La data de 22 iulie 2024, au fost primite comentarii și propuneri din partea AITA, acestea fiind transmise printr-o scrisoare semnată de către administratorii Iulian Postică și Ghenadie Țaulean. - Asociația Patronală a Operatorilor de Transport Auto (APOTA): APOTA a transmis două seturi de comentarii la proiect, unul pe data de 22 iulie 2024 și altul pe data de 8 august 2024, ambele scrisori fiind semnate de către președintele consiliului, Oleg Alexa. Consultări cu alte organizații relevante: - Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM): Proiectul a fost consultat și cu CALM, care, la data de 19 iulie 2024, a comunicat că nu are obiecții sau propuneri la proiectul în cauză. Aceste consultări au fost desfășurate pentru a asigura transparența și a include perspectivele relevante ale mediului de afaceri în cadrul elaborării actului normativ. Concomitent pentru asigurarea respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe portalul guvernamental www.particip.gov.md (<i>ANUNȚ privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor acte normative (ajustarea legislației în domeniul transporturilor rutiere)</i> Particip.gov.md). https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-modificarea-unor-acte-normative-ajustarea-legislatiei-in-domeniul-transporturilor-rutiere/12830 Proiectul hotărârii de Guvern va fi supus consultărilor publice și avizărilor/expertizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în implementarea hotărârii, în conformitate cu

prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții sunt vizate:

Avizare:

- Ministerul Mediului;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Congresul Autorităților Locale din Moldova.

După definitivarea proiectului în urma procesului de avizare, proiectul de act normativ va fi remis spre expertizare, după cum urmează:

Expertizare:

- Ministerul Justiției;
- Centrul Național Anticorupție.

La fel, proiectul va fi transmis spre consultare și asociațiilor patronale din domeniul transporturilor.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și respectiv, expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Rezultatele expertizelor menționate supra vor fi incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea documentului nu presupune modificarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ca urmare a aprobării proiectului Agenția Națională Transport Auto urmează să opereze modificările necesare în S.I. „E-autorizație”.

În cazul transportului rutier de persoane prin servicii regulate la organizarea concursurilor de atribuire a dreptului de deservire a serviciilor regulate se va ține cont de noile criterii.

Secretar General

Angela ȚURCANU